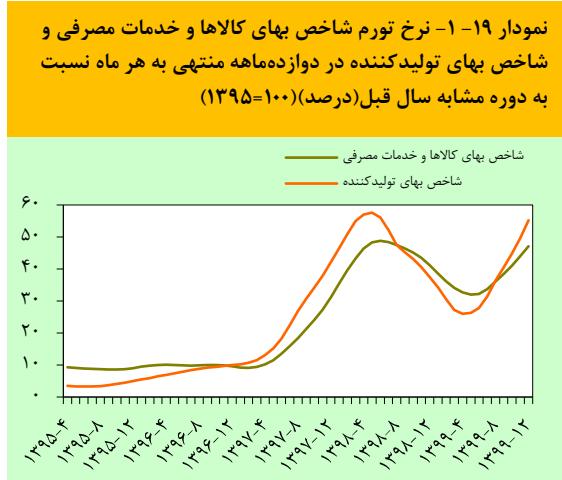

شبکه بانکی، حمل و نقل دریایی و ...) اعمال گردید، عمدتاً متأثر از افزایش نرخ ارز و افزایش هزینه‌های ناشی از تجارت بین‌المللی کشور شروع به افزایش کرد؛ به طوری‌که نرخ تورم شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی‌کننده از ۳۱/۲ درصد در پایان سال ۱۳۹۷ به ۴۱/۲ درصد در پایان سال ۱۳۹۸ رسید و در ادامه این روند و به موجب تشددی تحریم‌ها و محدودیت دسترسی به منابع ارزی در سال ۱۳۹۹ به ۴۷/۱ درصد رسید.

نرخ تورم شاخص بهای تولیدکننده نیز متأثر از افزایش نرخ ارز و افزایش هزینه‌های ناشی از واردات کالاهای اساسی، با ۱۷/۶ واحد درصد افزایش از ۳۷/۶ درصد در پایان سال ۱۳۹۸ به ۵۵/۲ درصد در پایان سال ۱۳۹۹ رسید.

متوسط شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی در مناطق شهری کشور و شاخص بهای تولیدکننده در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۴۷/۱ و ۵۵/۲ درصد رشد داشت. مقایسه ارقام مذبور با ارقام سال قبل از آن (۴۱/۲ و ۳۷/۶ درصد) به ترتیب نشان‌دهنده افزایش ۵/۹ و ۱۷/۶ واحد درصدی شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی و شاخص بهای تولیدکننده در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۹ می‌باشد.

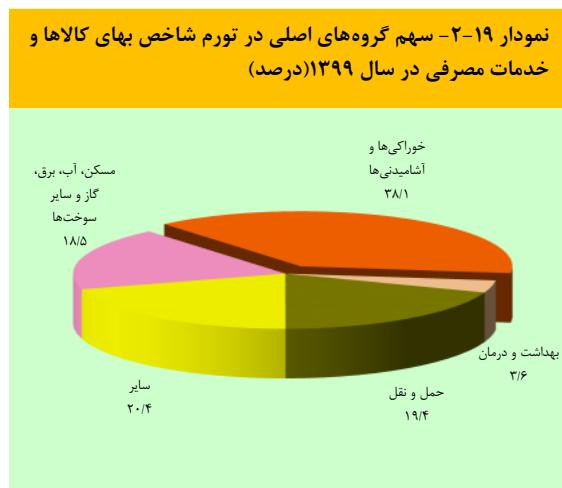
جدول ۱۹-۱- درصد تغییر سالانه متوسط شاخص‌های قیمت

سال		شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی در مناطق شهری
۱۳۹۹	۱۳۹۸	شاخص بهای تولیدکننده
۴۷/۱	۴۱/۲	شاخص بهای کالاهای صادراتی
۵۵/۲	۳۷/۶	شاخص ضمنی تولید ناخالص داخلی
۶۲/۴	۱۶/۳	شاخص ضمنی تولید ناخالص بدون نفت
۴۴/۴	۳۰/۳	
۴۹/۰	۳۵/۵	

۱-۱۹- روند عمومی قیمت‌ها

نرخ تورم شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی پس از یک دوره نسبتاً طولانی روند نزولی، در اردیبهشت ماه ۱۳۹۷ و پس از خروج یکجانبه ایالات متحده آمریکا از توافقنامه هسته‌ای که به موجب آن تحریم‌های اقتصادی علیه بخش‌های کلیدی اقتصاد ایران (شامل بخش‌های نفت و گاز، خودروسازی،

گزارش اقتصادی و تراز نامه سال ۱۳۹۹

در میان سایر گروههای اصلی تشکیل‌دهنده شاخص کل بهای کالاهای و خدمات مصرفی، شاخص بهای گروه «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها» با $31/3$ درصد افزایش در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال قبل از آن، سهم $18/5$ درصدی از افزایش شاخص کل را به خود اختصاص داد و شاخص بهای گروه «اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه» با $58/7$ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۸ و سهم $7/0$ درصدی از افزایش شاخص، در رتبه بعدی قرار داشت.

بررسی تغییرات شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی در هر ماه نسبت به ماه قبل (تورم ماهانه) در سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد که شاخص مذکور با نوساناتی همراه بوده است. بیشترین افزایش در آبان ماه به میزان $7/7$ درصد و کمترین افزایش در فروردین ماه به میزان $1/5$ درصد تحقق یافت. در مجموع، متوسط تورم ماهانه شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی در سال ۱۳۹۹، رقم $4/3$ درصد را ثبت نمود که در مقایسه با سال قبل از آن (عدد $2/1$ درصد) نشان‌دهنده نوسانات ماهانه بیشتری می‌باشد.

۲-۱۹-تغییر قیمت‌های نسبی

۲-۱۹-۱-شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی

۱-۱-۲-۱۹-مناطق شهری کشور

شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی به تفکیک

گروههای اصلی

بررسی شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی به تفکیک گروههای اصلی نشان می‌دهد که طی سال ۱۳۹۹، شاخص بهای گروه «حمل و نقل» با $87/1$ درصد بیشترین نرخ رشد و شاخص بهای گروه «تحصیل» با $17/9$ درصد رشد کمترین رشد را به خود اختصاص داد.

در سال ۱۳۹۹، گروه اصلی «خوارکی‌ها و آشامیدنی‌ها» بالاترین سهم را در رشد شاخص کل داشت. این گروه با دارا بودن ضریب اهمیت نسبی $25/5$ درصد در تشکیل شاخص کل، سهم $38/1$ درصدی در رشد شاخص کل داشت.

پس از گروه اصلی «خوارکی‌ها و آشامیدنی‌ها»، رشد شاخص بهای گروه «حمل و نقل» بیشترین تأثیر مستقیم را در افزایش شاخص کل بهای کالاهای و خدمات مصرفی داشت. این گروه با ضریب اهمیتی معادل $8/9$ درصد در شاخص کل، $87/1$ درصد نسبت به سال ۱۳۹۸ رشد یافت و سهمی معادل $19/4$ درصد از رشد شاخص کل را به خود اختصاص داد. بدین ترتیب، دو گروه اصلی «خوارکی‌ها و آشامیدنی‌ها» و «حمل و نقل» با مجموع ضریب اهمیت $34/4$ درصد در تشکیل شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی، سهمی معادل $57/5$ درصد از تورم سال ۱۳۹۹ را به خود اختصاص دادند.

جدول ۱۹-۲- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای کالاهای خدمت‌های در مناطق شهری (۱۳۹۵=۱۰۰)

درصد کل سال ۱۳۹۹	درصد تغییر		سال		اهمیت نسبی در سال پایه (درصد)
	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۳۹۸	
گروه‌های اختصاصی					
۶۹/۳	۵۵/۸	۵۱/۷	۳۸۰/۹	۲۴۴/۵	۴۸/۵
۳۰/۷	۳۴/۹	۲۸/۷	۲۲۱/۲	۱۶۴/۰	۵۱/۵
۱۰۰/۰	۴۷/۱	۴۱/۲	۲۹۸/۹	۲۰۳/۲	۱۰۰/۰
گروه‌های اصلی و منتخب فرعی					
خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها					
۳۸/۱	۵۵/۱	۵۲/۷	۳۹۴/۲	۲۵۴/۲	۲۵/۵
۳/۶	۲۴/۲	۴۸/۹	۳۱۸/۵	۲۵۶/۳	۵/۳
۱/۵	۶۹/۳	۸۱/۶	۵۶۰/۳	۳۳۱/۰	۰/۶
۵/۰	۵۰/۸	۴۳/۹	۳۰۵/۰	۲۰۲/۳	۴/۴
۰/۸	۴۶/۹	۳۲/۷	۲۸۵/۹	۱۹۴/۶	۰/۸
۱۶/۴	۸۷/۵	۵۶/۳	۵۶۹/۳	۳۰۳/۷	۵/۵
۴/۹	۴۹/۲	۷۴/۷	۴۴۶/۹	۲۹۹/۶	۳/۵
۳/۲	۵۱/۴	۳۴/۵	۳۰۷/۵	۲۰۳/۱	۳/۰
۰/۴	۳۴/۲	۲۳/۶	۲۴۰/۳	۲۵۳/۵	۰/۴
دخانیات					
۱۸/۵	۳۱/۳	۲۶/۵	۲۰۳/۴	۱۵۵/۰	۳۷/۱
۴/۰	۳۱/۸	۲۷/۵	۲۰۶/۴	۱۵۶/۶	۷/۷
۱۳/۰	۳۱/۲	۲۷/۱	۲۰۵/۳	۱۵۶/۵	۲۵/۴
۱/۶	۵۱/۴	۳۸/۶	۲۷۶/۴	۱۸۲/۶	۱/۷
۰/۱	۱۷/۱	۱/۶	۱۲۶/۴	۱۰۸/۰	۰/۵
۰/۱	۳/۴	۳/۷	۱۱۴/۷	۱۱۰/۹	۱/۸
پوشاک و کفش					
۴/۲	۴۰/۹	۵۳/۴	۳۰۸/۶	۲۱۹/۱	۴/۶
۷/۰	۵۸/۷	۵۶/۸	۴۲۶/۲	۲۶۸/۶	۴/۳
۱۹/۴	۸۷/۱	۵۶/۷	۴۵۱/۱	۲۴۱/۱	۸/۹
۱/۲	۳۰/۹	۱۶/۸	۲۱۳/۵	۱۶۳/۱	۲/۳
۳/۶	۲۶/۳	۲۶/۰	۲۰۵/۰	۱۶۲/۳	۷/۸
۲/۱	۳۶/۳	۵۰/۲	۳۷۰/۱	۲۷۱/۵	۲/۱
۰/۶	۱۷/۹	۲۰/۱	۱۸۴/۲	۱۵۶/۲	۲/۰
۱/۴	۲۳/۷	۵۰/۳	۲۸۴/۲	۲۱۲/۵	۱/۸
۳/۶	۴۷/۳	۴۴/۲	۳۴۶/۱	۲۳۴/۹	۳/۲
کالاهای خدمت‌های متفرقه					

۱- از ارقام گرد شده ضریب اهمیت و شاخص‌های قیمت محاسبه شده است.

گرفتند. در این سال استان های لرستان و البرز و هرمزگان به ترتیب با ۴۲/۸، ۴۲/۸ و ۳۹/۲ درصد کمترین میزان تورم را در میان استان های کشور به خود اختصاص دادند. نرخ تورم در استان تهران در سال ۱۳۹۹ معدل ۴۴/۳ درصد بود.

۱-۲-۱۹- مناطق روستایی کشور^(۱)

شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی کشور در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال قبل از آن ۳۷/۷ درصد افزایش یافت. نرخ تورم مناطق روستایی حاصل رشد شاخص بهای کالاهای با نرخ ۴۱/۸ درصد و شاخص بهای خدمات با نرخ ۲۵/۰ درصد نسبت به سال ۱۳۹۸ می باشد.

۲-۲-۱۹- شاخص بهای تولیدکننده

در سال ۱۳۹۹، شاخص بهای تولیدکننده نسبت به سال قبل از آن ۵۵/۲ درصد رشد داشت. نرخ رشد این شاخص در سال های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ به ترتیب ۴۲/۲ و ۳۷/۶ درصد بود. در میان گروههای اصلی شاخص بهای تولیدکننده، بیشترین سهم در رشد این شاخص به ترتیب به گروههای «ساخت (صنعت)» و «حمل و نقل و ابزارداری» با ۵۳/۰ و ۲۹/۹ درصد اختصاص داشت.

در سال ۱۳۹۹، شاخص بهای گروه «ساخت (صنعت)» نسبت به سال ۱۳۹۸ به میزان ۵۷/۶ درصد رشد داشت. با توجه به ضریب اهمیت این گروه به میزان ۴۷/۱ درصد در تشکیل شاخص کل، این گروه سهمی م معدل ۵۳/۰ درصد از افزایش شاخص کل را بر عهده داشت.

شاخص بهای گروه «حمل و نقل و ابزارداری» با ۸۸/۶ درصد رشد نسبت به سال قبل از آن و با ضریب اهمیتی

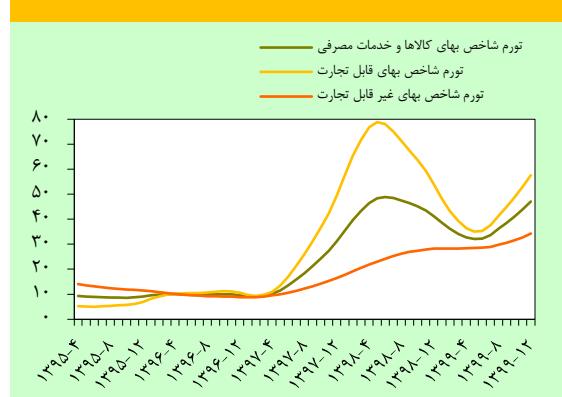
۱- مأخذ آمارهای استفاده شده در این بخش، نشریه «شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی کشور» مرکز آمار ایران می باشد. سال پایه این شاخص ۱۳۹۵ است.

شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی به تفکیک

اقلام قابل تجارت و غیر قابل تجارت

در سال ۱۳۹۹ و در ادامه تشدید تحریم های اقتصادی، روند افزایشی نرخ ارز که از نیمه دوم سال ۱۳۹۶ شروع شده بود تشدید شد و موجب افزایش تورم گروه اختصاصی «قابل تجارت» گردید؛ به طوری که تورم این گروه در سال ۱۳۹۹ به ۵۷/۵ درصد رسید. در این میان، گروه اختصاصی «غیر قابل تجارت» که عمدها متشکل از اقلام خدماتی می باشد و کمتر تحت تاثیر نوسانات نرخ ارز می باشد در سال ۱۳۹۹ ۳۴/۳ درصدی را ثبت نمود.

نمودار ۳-۱۹- تورم شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی به تفکیک اقلام قابل تجارت و غیر قابل تجارت (۱۳۹۵=۱۰۰)(درصد)

شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی به تفکیک استان ها

بررسی تحولات شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی در مناطق شهری کشور به تفکیک استان های مختلف نشان می دهد که در سال ۱۳۹۹، استان های کردستان، گلستان و بوشهر به ترتیب با ۶۱/۱، ۵۹/۷ و ۵۷/۸ درصد بالاترین نرخ تورم را داشتند. بر این اساس، استان های قزوین با ۵۶/۶ درصد، زنجان با ۵۶/۴ درصد و خراسان جنوبی با ۵۵/۰ درصد در رتبه های بعدی قرار

ماهانه در تیر ماه به میزان ۱۲/۴ درصد و کمترین آن در فروردین ماه به میزان ۰/۹ درصد بود. همچنین، متوسط تورم ماهانه شاخص بهای تولیدکننده در سال ۱۳۹۹ به ۵/۵ درصد رسید که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل از آن (عدد ۱/۸ درصد) به میزان ۳/۷ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

در حدود ۱۶/۹ درصد در تشکیل شاخص کل، سهمی معادل ۲۹/۹ درصد از افزایش شاخص کل در سال ۱۳۹۹ را بر عهده داشت.

بررسی تغییرات ماهانه شاخص بهای تولیدکننده (تورم ماهانه) در سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد که بیشترین مقدار تورم

(۱۳۹۵=۱۰۰)

جدول ۳-۱۹- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای تولیدکننده

درصد	شاخص کل سال ۱۳۹۹		درصد تغییر		سال	اهمیت نسبی در سال پایه (درصد)
	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۳۹۸		
۱۰۰/۰	۵۵/۲	۳۷/۶	۲۳۳/۸	۲۱۵/۱	۱۰۰/۰	شاخص کل
گروه‌های اصلی						
۱۲/۰	۳۶/۸	۳۴/۶	۲۸۵/۴	۲۰۸/۷	۱۸/۶	کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری
۵۳/۰	۵۷/۶	۳۶/۲	۳۶۵/۲	۲۳۱/۷	۴۷/۱	ساخت(صنعت)
۲۹/۹	۸۸/۶	۵۸/۹	۴۴۷/۱	۲۳۷/۱	۱۶/۹	حمل و نقل و انتبارداری
۰/۰	۱/۸	۱۰/۴	۱۱۹/۸	۱۱۷/۷	۱/۵	اطلاعات و ارتباطات
۰/۵	۳۳/۷	۵۰/۳	۲۸۴/۲	۲۱۲/۵	۰/۸	هتل و رستوران
۰/۶	۱۷/۴	۲۰/۶	۱۸۴/۵	۱۵۷/۱	۲/۵	آموزش
۳/۶	۲۳/۵	۲۱/۶	۱۹۲/۰	۱۵۵/۵	۱۱/۶	بهداشت و مددکاری اجتماعی سایر فعالیت‌های خدمات عمومی،
۰/۴	۳۱/۶	۲۴/۸	۲۲۱/۱	۱۶۸/۰	۰/۹	اجتماعی و شخصی
گروه اختصاصی						
۳۵/۰	۶۱/۹	۴۱/۸	۳۱۶/۹	۱۹۵/۷	۳۴/۳	خدمات

۱- از ارقام گرد شده ضرب اهمیت و شاخص‌های قیمت محاسبه شده است.

در سال ۱۳۹۹، شاخص بهای کالاهای صادراتی ۶۲/۴ درصد نسبت به سال قبل از آن افزایش یافت. نرخ رشد این شاخص در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ به ترتیب ۱۳۷/۹ و ۱۶/۳ درصد بود. در بین گروه‌های اصلی تشکیل‌دهنده شاخص بهای کالاهای صادراتی، شاخص بهای گروه «محصولاتمعدنی» با ۳۹/۲ درصد و شاخص بهای گروه «فلزات معمولی و مصنوعات آنها» با ۱۵/۷ درصد (با توجه به ضرب اهمیت آنها) به ترتیب بیشترین تاثیر را در صعود شاخص کل داشتند.

۳-۲-۱۹- شاخص بهای کالاهای صادراتی

شاخص بهای کالاهای صادراتی در ایران یکی از انواع شاخص‌های قیمت است که تغییرات سطح عمومی قیمت کالاهای غیر نفتی صادراتی را نشان می‌دهد. با توجه به اینکه برای تهییه این شاخص، قیمت ارزی کالاهای صادر شده به قیمت ریالی تبدیل می‌شود، تغییرات این شاخص نشان‌دهنده تغییرات قیمت کالاهای صادر شده در بازارهای جهانی و تغییرات نرخ ارز می‌باشد.

گزارش اقتصادی و تراز نامه سال ۱۳۹۹

جدول ۴-۱۹- متوسط سالانه گروههای شاخص بهای کالاهای صادراتی در ایران (۱۳۹۵=۱۰۰)

شاخص کل گروههای اصلی	همیت نسبی در سال پایه (درصد)	سال		درصد تغییر کل سال ۱۳۹۹	آثر مستقیم ^(۱) در تغییر کل سال ۱۳۹۹
		۱۳۹۹	۱۳۹۸		
۱۰۰/۰	۶۲/۴	۱۶/۳	۵۲۱/۴	۳۲۷/۲	۱۰۰/۰
محصولات حیوانی	۳/۵	۵۱۲/۷	۳۲۱/۷	۲۲/۲	۵۹/۴
محصولات نباتی	۸/۰	۳۵۷/۸	۳۵۸/۲	۲۶/۱	۵۰/۴
چربی‌ها و روغن‌های حیوانی و نباتی	۰/۲	۳۰۶/۶	۵۶۴/۵	۲۵/۵	۸۴/۱
محصولات صنایع غذایی، نوشابه‌ها و توتون	۳/۵	۲۹۳/۴	۴۴۸/۳	۲۴/۱	۵۲/۸
محصولاتمعدنی	۴۰/۴	۳۳۶/۱	۵۲۲/۷	۲۰/۱	۵۸/۵
محصولات صنایع شیمیایی و صنایع وابسته	۱۴/۵	۳۱۴/۹	۴۹۲/۲	۹/۴	۵۶/۳
مواد پلاستیک و کائوچو و مصنوعات آنها	۱۲/۱	۲۸۶/۴	۴۹۴/۳	۷/۱	۵۰/۴
پوست، چرم و محصولات چرمی	۰/۲	۴۹۲/۶	۷۸۶/۱	۵۲/۹	۵۹/۶
چوب و اشیای چوبی	۰/۱	۱۹۴/۴	۲۶۶/۰	-۱/۲	۳۶/۸
خمیر چوب و کاغذ و مقوا	۰/۱	۲۹۲/۰	۴۵۵/۵	۴۷/۹	۵۶/۰
مواد نسجی و مصنوعات از این مواد	۲/۵	۲۴۹/۴	۴۱۸/۸	۱۰/۸	۶۷/۹
انواع کفش	۰/۲	۱۶۲/۰	۲۸۵/۲	-۲/۷	۷۶/۰
مصنوعات ساخته شده از انواع سنگ	۲/۳	۲۶۷/۰	۴۱۴/۸	۱۴/۶	۵۵/۴
فلزات معمولی و مصنوعات آنها	۱۰/۰	۳۷۹/۲	۶۹۶/۷	۹/۹	۸۳/۷
ماشین‌آلات مکانیکی و ادوات برقی	۲/۰	۳۲۳/۶	۵۰۶/۰	۲۹/۳	۵۶/۳
وسایل نقلیه زمینی و تجهیزات ترابری	۰/۴	۳۵۷/۶	۶۳۵/۸	۲۱/۲	۷۷/۸
محصولات بتروشیمی	۳۸/۵	۳۳۷/۸	۵۵۱/۴	۱۴/۹	۶۳/۳
۴۰/۳	۳۸/۵	۳۳۷/۸	۵۵۱/۴	۱۴/۹	۶۳/۳

۱- از ارقام گرد شده ضریب اهمیت و شاخص‌های قیمت محاسبه شده است.

۳-۱۹- روند قیمت و بازده دارایی‌ها

سایر دارایی‌ها با بازدهی بالاتری نسبت به نرخ تورم (۴۷/۱) همراه بوده است. به طوری که «شاخص کل سهام» و «قیمت سکه تمام بهار آزادی (طرح جدید)» و به ترتیب با ۱۵۵/۰ و ۱۳۲/۷ درصد، دارای بالاترین رشد نسبت به نرخ تورم (۴۷/۱) درصد بودند.

مقایسه نرخ بازدهی انواع دارایی‌ها با نرخ تورم در سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد به جز «شاخص اجاره بهای خانه‌های مسکونی اجاری»، «نرخ سود علی‌الحساب اوراق مشارکت دولت» و «بالاترین نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌های یکساله بانک‌ها» با ۳۱/۸، ۱۸/۰ و ۱۶/۰ درصد رشد نسبت به نرخ تورم (۴۷/۱)،

جدول ۵-۱۹- روند رشد قیمت و بازده بعضی از انواع دارایی‌ها (درصد)

نسبت شارپ ^(۲)	انحراف معیار	میانگین نرخ بازدهی ^(۱)	سال		
			۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷
۴/۵	۱۲/۰	۷۱/۹	۸۶/۴	۶۴/۳	۶۷/۰
۲/۳	۵۱/۹	۱۳۵/۴	۱۵۵/۰	۱۸۷/۱	۸۵/۵
۰/۵	۹/۶	۲۲/۷	۳۱/۸	۲۷/۵	۱۳/۴
۰/۷	۶۵/۷	۶۶/۹	۷۷/۱	۲۵/۰	۱۵۵/۶
۰/۷	۶۵/۱	۶۳/۴	۸۴/۹	۲۰/۰	۱۵۰/۲
۱/۰	۷۱/۷	۸۷/۴	۱۳۲/۷	۲۹/۹	۱۶۸/۰
۰/۰	۰/۰	۱۸/۰	۱۸/۰	۱۸/۰	۱۸/۰
-	۰/۶	۱۵/۳	۱۶/۰	۱۵/۰	۱۵/۰
۲/۶	۸/۰	۳۹/۳	۴۷/۱	۴۱/۲	۳۱/۲

شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی

- ۱- میانگین بازدهی دارایی‌ها به روش میانگین هندسی و برای سه سال محاسبه شده است.
- ۲- نسبت تفاضل بازدهی دارایی مورد نظر و دارایی بدون رسیک (اوراق مشارکت) به انحراف معیار دارایی مورد نظر
- ۳- مأخذ: مرکز آمار ایران
- ۴- در محاسبه سود اوراق مشارکت، صرفاً آمار اوراق منتشر شده که زمان اولین انتشار آن در سال مورد بررسی بوده، لحاظ شده است.